

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al
Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Catedra de științe ale educației

APROBAT

la ședința Catedrei de științe ale educației

Șef catedră [Signature]

proces-verbal nr. 12 din

02 septembrie 2018

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății de
Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Decan [Signature]

proces-verbal nr. 1 din

05 septembrie 2018

FIȘELE UNITĂȚILOR DE CURS

Dnumirea programului de master
MANAGEMENTUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE
90 ECTS

BĂLȚI, REPUBLICA MOLDOVA

CUPRINS

METODOLOGIA ȘI ETICA CERCETĂRII.....	2
MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL	4
EDUCAȚIA INCLUZIVĂ.....	6
PSIHOPATOLOGIA.....	8
ASISTENȚA PSIHOLAGICĂ A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ..	10
TEHNOLOGII DIDACTICE INCLUZIVE.....	12
NOI TEHNOLOGII INFERMAȚIONALE ÎN DOMENIU	14
MANAGEMENTUL COMUNICĂRII.....	16
DEZVOLTAREA ȘCOLII INCLUZIVE.....	18
MODELE ȘI TIPURI DE ȘCOLI INCLUZIVE.....	20
PARTENERIATUL EDUCAȚIONAL.....	22
PSIHOCONSELIEREA FAMILIEI ȘI A COPILULUI CU DIZABILITĂȚI	24
EVALUAREA DEZVOLTĂRII COPILULUI.....	26
TERAPII SPECIFICE	28
MANAGEMENTUL PROGRAMELOR EDUCAȚIONALE.....	30
STRATEGII DE COMUNICARE ORGANIZAȚIONALĂ.....	32
MANAGEMENTUL CLASEI INCLUZIVE.....	34
PROCESE INOVATIVE ÎN MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL	36
MANAGEMENTUL INTERDISCIPLINARITĂȚII	38

**Fișa unității de curs/modulului
METODOLOGIA ȘI ETICA CERCETĂRII**

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: F.01.O.001
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/Catedra responsabilă: Facultatea de Științe ale educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul I
Titularul: Ion GAGIM, prof. univ., dr. hab.
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Profilul profesorului competent modern conține competențele de cercetare și inovare a realității educaționale. Astfel cursul „Metodologia și etica cercetării” își propune să fundamenteze teoretic, metodologic și aplicativ, diferitele tipuri de demersuri investigative caracteristice proceselor educaționale, postulând faptul că cercetarea pedagogică reprezintă o strategie de acțiune firească, proprie oricărui cadru didactic și necesară pentru evoluția sa profesională în cariera didactică. Îmbinarea predării cu elemente de investigație personală asigură premisele practicării unei pedagogii practice mai flexibile și mai creative.</p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.1. Aplicarea conceptelor și principiilor incluziunii în procesul de implementare a educației incluzive la nivel de unitate școlară. CP2.5. Elaborarea și aplicarea tehnologiilor și probelor de evaluare a dezvoltării copilului. CP3.4. Utilizarea instrumentelor de evaluare a suportului educațional. CP4.5. Cercetarea problematicii adaptărilor curriculare la necesitățile de învățare a elevilor cu cerințe educaționale speciale. CP5.4. Evaluarea tehnologiilor didactice incluzive din perspectiva eficienței și eficacității demersului educațional. CP6.4. Fundamentarea deciziilor cu referire la dezvoltarea parteneriatului educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.</p>
<p>Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: - să însușească categoriile de bază ale teoriei și metodologiei cercetării științifice;   - să conceptualizeze activitatea de cercetare științifică ca activitate specifică cadrului didactic modern;   - să implementeze metode de cercetare pedagogică în activitatea practică;   - să descrie modul de planificare și realizare a unei cercetări pedagogice orientate pe testarea uneia sau mai multor ipoteze;   - să elaboreze proiecte de cercetare pedagogică;   - să respecte cerințele față de elaborarea tezei de masterat în elaborarea lucrării științifice.</p>
<p>Competențe prealabile/ pre-rechizite: <i>Curriculum:</i> Cercetarea pedagogică. Inițiere în cariera pedagogică. Pedagogia. Practica de inițiere. Tehnologii informaționale. <i>Competențe de lucru</i> cu materialele bibliografice, capacități de prelucrare a materialelor documentare din domeniul științelor educației, competențe de lucru cu programele de statistica specifice operarea cu noțiunile și conceptele de bază, elaborarea schemelor/diagramelor/tabelelor de clasificare, competențe de proiectare, capacitatea de reflecție asupra procedurilor metodologice utilizate, competențe verbale și relaționale.</p>
<p>Unități de învățare: Cunoaștere și cercetare științifică: generalități. Teoria cercetării științifice</p>

Metodologia cercetării științifice. Teza de master. Logica cercetării pedagogice. Documentarea științifică. Metodologia cercetării pedagogice. Alegerea metodelor de cercetare. Taxonomia metodelor de cercetare. Metode de cercetare prin studiul documentelor. Metoda istorică. Metoda monografică. Metoda comparativă. Metoda analizei documentelor școlare. Metode centrate pe analiza conduitei. Observația. Studiul de caz.

Strategii didactice: prelegerea - discuție, seminarul, explicația, dezbateră, studiul de caz, metoda Mozaic, studiul documentelor curriculare și al bibliografiei, prezentări în Power Point; consultații; aplicații practice la fiecare temă de prelegere și seminar; diverse forme de lucru: frontal, în grup, în perechi, individual, prezentări orale și în format electronic, prezentarea de carte, rezumatul, comentariul, minieseuri, autoevaluarea, portofoliu etc.

Bibliografie

Obligatorie:

1. COMAN, GH. Managementul cercetării. Iași: PIM, 2009, 309 p.
2. CRISTEA, S. Dicționar de pedagogie. Chișinău-București: Litera Internațional, 2000. p. 38-40.
3. ENĂCHESCU, C. Tratat de teoria cercetării științifice. Iași: Polirom, 2005. 420 p.
4. GUGIUMAN, Ana., ZETU, Ecaterina., CODREANCA, Lidia. Introducere în cercetarea pedagogică. Îndrumar pentru cadrele didactice. Chișinău: Tehnica, 1993.

Suplimentară:

1. JOIȚA, E. (coord.). Pedagogie și elemente de psihologie școlară. Pentru examenele de definitivare și obținerea gradului didactic II. Editura Arves, 2003. p. 396-414.
2. NICOLA, Ioan., FARCAȘ, Domnica. Teoria educației și noțiuni de cercetare pedagogică. București: Didactică și Pedagogică, 1993. p. 101-128.
3. PATRAȘCU, Dumitru., PATRAȘCU, Ludmila., MOCRAC, Anatol. Metodologia cercetării și creativității psihopedagogice. Chișinău: Știința, 2003. 252 p.
4. PISOSCHI, Aurel. Aspecte metodologice în cercetarea științifică. Editura Academiei Române, București, 2007.
5. POPA, Nicoleta Laura., ANTONESCU, Liviu. Ghid pentru cercetarea educației. Un „abecedar” pentru studenți, masteranzi, profesori. Iași: Polirom, 2009. 189 p.
6. RĂDULESCU, Mihaela. Metodologia cercetării științifice: elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011.
7. SILISTRARU, Nicolae. Cercetarea pedagogică: ghid metodologic. Editura Universității de Stat din Tiraspol, Chișinău, 2012.
8. SILVERMAN, David. Interpretarea datelor calitative: metode de analiză a comunicării textului și interacțiunii, Iași: Polirom, 2004, 352 p.
9. GAGIM I. Studii de filosofia educației. Bălți: Presa universitară bălțeană, 2017. 160 p.

**Fișa unității de curs/modulului
MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL**

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: F.01.O.002
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/Catedra responsabilă: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 4 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul I
Titular de curs: Lora CIOBANU, conf. univ., dr.
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Unitatea de curs <i>Management</i> face parte din pachetul disciplinelor de specializare, fiind o disciplină obligatorie. Această unitate de curs familiarizează viitorii manageri din sistemul de învățământ preuniversitar cu elementele de bază ale managementului educațional în instituțiile de educație timpurie, școala primară, gimnaziu și liceu. În plan informativ, studenții se vor familiariza cu specificul managementului educațional, în plan formativ – vor identifica și valorifica conexiuni interdisciplinare pentru crearea unor viziuni de ansamblu, a unor sisteme integrate de cunoștințe, capacități, atitudini în scopul pregătirii lor în calitate de viitori manageri.</p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.2 Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive. CP2.3. Rezolvarea problemelor cu referire la organizarea procesului de evaluare a copilului. CP3.2. Explicarea și interpretarea factorilor care contribuie la consolidarea procesului de acordare a suportului educațional la nivelul școlii. CP4.3. Aplicarea metodologiei privind promovarea adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale. CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive. CP6.2. Explicarea și interpretarea problemelor care apar în realizarea parteneriatului educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.</p>
<p>Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să descrie dimensiunile activității sale în calitate de manager al procesului instructiv-educativ; - să identifice variantele optime ale deciziilor manageriale din multitudinea posibilităților existente la situația concret analizată; - să proiecteze, organizeze, evalueze activități manageriale; - să propună soluții optime pentru diminuarea situațiilor de criză managerială; - să argumenteze decizia managerială în diferite aspecte de activitate ale cadrului didactic; - să valorifice importanța deciziei manageriale în contextul școlii prietenoase copilului.
<p>Competențe prealabile/ prerechizite: Pentru a se înscrie la unitatea de curs studenții trebuie să fie absolvent al ciclului I, licență, domeniul 14 Științe ale educației sau ai altui domeniu cu condiția absolvirii modulului psihopedagogic. Se solicită deținerea competențelor de proiectare, evaluare, teleologice, de organizare și monitorizare a grupului de elevi – competențe formate la disciplinele Pedagogie. Practica de inițiere, Psihologie. Practica de inițiere, Dirigenție, Educația incluzivă etc.</p>
<p>Unități de învățare: Conceptul management. Principii și funcții ale managementului școlar. Managementul educațional - o problemă a etapei contemporane de perfecționare a sistemului de învățământ și educație. Sistemul de învățământ: concept. Caracteristica sistemului de învățământ din RM.</p>

Școala Națională din Republica Moldova. Problemele actuale ale școlii naționale. Direcțiile principale de activitate ale școlii naționale. Organizarea și dirijarea școlii naționale (nivelul de bază): structura, probleme, algoritmul, analiza, planificarea, decizia, controlul, feed back-ul. Rolul managerului în dirijarea procesului educațional în școală. Comunicarea managerială. Motivația pentru muncă și profesie. Evaluarea măiestriei pedagogice. Optimizarea condițiilor de muncă în școală. Activitatea financiar-gospodărească în școlii.

Strategii didactice: prelegerea - discuție, seminarul, explicația, dezbateră, modelarea didactică, jocul didactic, studiul de caz, metoda Mozaic, studiul documentelor curriculare și al bibliografiei, prezentări în Power Point; înregistrări educative video și audio, consultații; aplicații practice la fiecare temă de prelegere și seminar; diverse forme de lucru: frontal, în grup, în perechi, individual, prezentări orale și în format electronic, prezentarea de carte, rezumatul, comentariul, miniesuri, autoevaluarea, portofoliu, dramatizarea, jocul de rol etc.

Bibliografie

Obligatorie:

1. CIOBANU, L. Educația: teorie și metodă. Manual de pedagogie. Vol. 3 / Lora Ciobanu, Elena Zolotariov, Maria Mihailov, 2008, 189 p.
2. Codul Educației al RM, Monitorul Oficial, nr. 319-324, 24.10.2014
3. COTOS, L., COJOCARU, V. Cultura managerială – componentă a culturii organizaționale în instituțiile preșcolare, Chișinău, 2015.
4. Strategia de dezvoltare sectorială a învățământului 20x20, 2014
5. CRISTEA, S. Dicționar enciclopedic de pedagogie. Vol 1., București: DPH, 2015, 398 p.
6. GHERGUȚ, A. Management general și strategic în educație. Iași: Polirom, 2007
7. PATRAȘCU, D. ș.a. Management educațional. Chișinău, 2000
8. POPESCU, G., VIDUA, A. Identificarea stilurilor de management / Universitatea din Craiova, 2016

Suplimentară:

1. COJOCARU, V. Management educațional // Chișinău: Ed. Știința, 2002
2. TUDORICĂ, M. Managementul educației în context european. București: Meronia, 2007
3. IOSIFESCU, Ș. Management educațional. Vol. 1,2, Iași: CDRMO, 2003/2004
4. ZORILLO, L., CIOBANU, L., FOCA, E., RUSOV, V., ȘOVA, T. Sunt părinte de succes. Suport pentru cadrele didactice în activitatea cu părinții copiilor ce opun rezistență la educație. Bălți: SRL „Tipografia din Bălți” 2013. 66p. ISBN 978-9975-4252-4-7; 37.018.262(075) S 95
5. VELIȘCO, N. Implementarea curriculumul-ui școlar în Republica Moldova: Renovarea educației prin implementarea celor mai avansate tehnici de conducere // Conferința internațională Științifico-practică din 18-19 septembrie 2003, Chișinău., 2004.
6. БАКИРОВА, Г. Управление человеческими ресурсами, Москва: Речь, 2003
7. Педагогический менеджмент и управление развитием образования. Коллективная монография / Т.М. БАЙМОЛДАЕВ, В.И. БЕЗРУКОВ, И.А. НОСКОВ, Н.А. СОЛОВОВА. Алматы-Самара, 2007, 466 с.
8. ШАМОВА, Т., ТРЕТЬЯКОВ, П., КАПУСТИН, Н. Управление образовательными системами: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений // под. ред. Т. Шамовой, Москва: ВЛАДОС, 2001

Fișa unității de curs/modulului
EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: F.01.O.003
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul 1
Titular unității de curs: Maria PERETEATCU, conf. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Obiectivul principal al studierii unității de curs „Educația incluzivă” este cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a noțiunilor fundamentale ale educației incluzive. Unitatea de curs este fundamentală și obligatorie și contribuie la formarea tuturor competențelor formulate în profilul specialității, fiind în corelare logică cu unitățile de curs: Tehnologii didactice incluzive, Dezvoltarea școlii incluzive, Evaluarea dezvoltării copilului.
Competențe dezvoltate: CP1.3. Formularea argumentelor în susținerea dezvoltării educației incluzive. CP2.4. Promovarea normelor deontologice și a atitudinilor corecte în procesul de evaluare a dezvoltării copilului. CP3.4. Utilizarea instrumentelor de evaluare a suportului educațional. CP4.4. Fundamentarea deciziilor cu privire la adaptările curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale. CP5.5. Elaborarea de proiecte de dezvoltare profesională. CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.
Finalități de studii: <ul style="list-style-type: none">
- să rezume viziunii de ansamblu asupra celor mai importante concepte, principii, definiții privind educația incluzivă;
- să identifice particularitățile de dezvoltare a copilului cu cerințe educaționale speciale.
- să elaboreze/realizeze planul educațional individualizat și adaptări curriculare;
- să caracterizeze particularitățile de dezvoltare a copiilor cu cerințe educaționale speciale;
- să manifeste atitudini pozitive și gândire critică față de structurile, procesele și valorile sistemului educațional aplicate în dezvoltarea și susținerea practicilor incluzive;
- să promoveze în mediul școlar valorile asociate educației incluzive.
Competențe prelabile/ pre-rechizite: Studentii trebuie să aibă competențe de studiere critică a documentelor curriculare, analiză și discutare a realizărilor și tendințelor din învățământul contemporan; cunoaștere a standardelor profesionale ale cadrelor didactice; utilizare a unei varietăți de metode, procedee și tehnici de predare-învățare-evaluare.
Unități de învățare: Educația incluzivă: cadrul conceptual și legislativ. Dezvoltarea copilului cu cerințe educaționale speciale. Abordarea individualizată a copilului. Mediul educațional incluziv. Promovarea educației incluzive.

Strategii didactice: prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălăriile gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseul, jurnal dublu, eseu de 5 minute, scrierea reflexivă, 3-2-1 etc.), teste, referate, lucrări individuale, eseuri, studii de caz, probe scrise, orale și combinate.

Bibliografie

Obligatorie:

1. CHICU, V., GALBEN, S., COJOCARU, V., IVANOVA, L. Educație Incluzivă. Repere metodologice. Asociația Motivație și Centrul de zi Speranța. Chișinău: Casa Editorial-Poligrafică Bons-Offices, 2006.
2. PERETEATCU, M., ZORILLO, L., Educația incluzivă în școală, Chișinău: Institutul de formare continuă, 2011, 202 p.
3. SOLOVEI, R. Educația incluzivă: Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, Chișinău, 2013.

Suplimentară:

1. Indexul incluziunii școlare (traducere M. Pantea), Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE), 2003, <http://www.eenet.org.uk/resources/docs/Index%20Romanian.pdf>.
2. RACU, A., POPOVICI, D.V., DANIL, A. Educația incluzivă. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale, Chișinău: 2010.
3. VRĂȘMAȘ, T., VRĂȘMAȘ, E., STANCIU, M. ș.a. Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale. Aspirații și realități. București, Editura VANEMONDE, 2010.
4. VRÎNCEANU, M., PELIVAN, V. Incluziunea socioeducațională a copiilor cu dizabilități în grădinița de copii. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale din sistemul educațional preșcolar și pentru specialiștii din serviciile specializate de recuperare/reabilitare a copiilor cu dizabilități, Chișinău, 2012

**Fișa unității de curs/modulului
PSIHOPATOLOGIA**

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.01.A.104
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/Catedra responsabilă: Facultatea de Științe ale educației, Psihologie și Arte/ Catedra de Științe ale Educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul I
Titular de curs: Silvia BRICEAG, conf. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: <i>Psihopatologia</i> ca disciplină psihologică, își propune: a) să realizeze o descriere obiectivă a stărilor mintale anormale pe baza informațiilor obținute de la pacient privind experiențele sale mintale și pe baza observării comportamentului bolnavului; b) să identifice cauzele fenomenelor mintale anormale, întregind pregătirea profesională a viitorilor specialiști în domeniu. Tulburările psihice uneori reprezintă cauza, alteori consecința acelor probleme pentru care un om devine asistat psihosocial. Insușirile psihice nefavorabile, bolile psihice pot contribui la apariția unor probleme care necesită intervenția specialiștilor în domeniu. Problemele grave cu care se confruntă o persoană pot determina declanșarea unor tulburări psihice.
Competențe dezvoltate: CP1.2. Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive. CP2.3. Rezolvarea problemelor cu referire la organizarea procesului de evaluare a copilului. CP3.4. Utilizarea instrumentelor de evaluare a suportului educațional. CP4.3. Aplicarea metodologiei privind promovarea adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale. CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive. CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.
Finalități de studii: La finalul studierii disciplinei studentul va fi capabil: <ul style="list-style-type: none">
- să înțeleagă mecanismele prin care factorii cognitivi, emoționali, comportamentali și sociali pot influența sănătatea psihică (mintală) și să recunoască factorii de risc pentru îmbolnăviri și a factorilor de menținere și promovare a sănătății psihice (mintale.);
- să înțeleagă reperele ce ghidează elaborarea metodelor de diagnosticare a tulburărilor psihice;
- să cunoască modalitățile de intervenție pentru reducerea și combaterea factorilor de risc pentru sănătate mintală;
- să explice diferențele dintre programele comunitare, instituționale și de grup în cazul intervențiilor pe teren în instituțiile speciale (Spital psihiatric, Clinica psihiatrică, CCSM);
- să aplice tehnici de diagnostic a diferitor tulburări psihice (tulburări de conștiință, tulburări a sferei cognitive, afective, volitive, de personalitate etc);
- să respecte diferențele de vârstă, gen, religie, cultură, orientare sexuală în investigația tulburărilor psihice;
- să comunice suportiv cu membrii echipei multidisciplinare și să-și valorifice propriul potențial;
- să se angajeze în analiza critică a politicilor publice de promovare a sănătății mintale și a reducerii riscului de îmbolnăviri.

Competențe prealabile/ pre-rechizite:

Pentru a studia acest curs studenții trebuie să posede competențe de individualizare a clientului, ținând cont de vârsta lui, competențe de diagnosticare a particularităților individual- tipologice a clientului.

Unități de învățare:

Obiectul de studiu al psihopatologiei. Metodele de investigație în psihopatologie. Tulburări de conștiință. Starea de obtuzie, de obnubilare. Soporul. Coma. Tulburări de percepție. Tulburări de memorie. Tulburări ale gândirii. Tulburări ale proceselor afective. Tulburări de voință. Tulburări psihomotorii. Tulburări ale atenției. Dereglări de personalitate. Deficiența mental. Psihopatologia infantilă.

Strategii didactice: expunerea, exemplul demonstrativ, dezbatere, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, activități de grup, sinteza cunoștințelor, jocul de rol, investigații experimentale în teren (SP, CCSM), evaluare prin prezentări orale, scrise și în format electronic, portofoliu cu fișele pacienților.

Bibliografie

1. DAVID, D. Psihologie clinică și psihoterapie : Fundamente / Daniel David. - Iași : Polirom, 2006 (București : Lumina Tipo). - 323 p. : tab. - ISBN 973-681-917-5; ISBN 978-973-681-917-9. - Bibliogr. p. 320-322 ; Total ex.: **sl3-1**. 61(03) / P897
2. IONESCU, Ș. 14 abordări în psihopatologie / Șerban Ionescu ; trad. de Bogdan Balan. - Iași: Polirom, 2006 (Tipogr. Print Multicolor). - 316 p. - (**Psihologie clinică și psihoterapie**) / coord. de I. Dafinoiu). - ISBN 973-681-850-0; ISBN 978-973-681-850-9. - Bibliogr. p. 269-316 ; Total ex.: **sl3-1**. 159.9 / M33
3. BRICEAG, S. Psihopatologia : Curs universitar / Silvia Briceag ; Univ. de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de psihologie. – Bălți : [S.n.], 2015. – 267 p;
<http://dSPACE.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/1336/1/curs.pdf>

Fișa unității de curs/modulului
ASISTENȚA PSIHOLOGICĂ A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE
SPECIALE

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.01.A.105
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/Catedra responsabilă: Facultatea de Științe ale educației, Psihologie și Arte/ Catedra de Științe ale Educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul I
Titular de curs: Silvia BRICEAG, conf. univ., dr.
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Asistenta psihologică a copiilor cu cerințe educaționale speciale, își propune: a) să realizeze o descriere obiectivă a particularităților psihologice ale copiilor cu CES, b) să identifice cauzele fenomenelor mintale anormale, întregind pregătirea profesională a viitorilor specialiști în domeniu. Tulburările psihologice uneori reprezintă cauza, alteori consecința acelor probleme pentru care un om devine asistat psihosocial. Insușirile psihice nefavorabile, bolile psihice pot contribui la apariția unor probleme care necesită intervenția specialiștilor în domeniu. Problemele grave cu care se confruntă o persoană pot determina declanșarea unor tulburări psihice.</p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.2. Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive. CP2.3. Rezolvarea problemelor cu referire la organizarea procesului de evaluare a copilului. CP3.4. Utilizarea instrumentelor de evaluare a suportului educațional. CP4.3. Aplicarea metodologiei privind promovarea adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale. CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive. CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.</p>
<p>Finalități de studii: La finalul studierii disciplinei studentul va fi capabil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să înțeleagă mecanismele prin care factorii cognitivi, emoționali, comportamentali și sociali pot influența sănătatea psihică (mintală) și să recunoască factorii de risc pentru îmbolnăviri și a factorilor de menținere și promovare a sănătății psihice (mintale.); - să înțeleagă reperele ce ghidează elaborarea metodelor de diagnosticare a tulburărilor psihice; - să cunoască modalitățile de intervenție pentru reducerea și combaterea factorilor de risc pentru sănătate mintală; - să explice diferențele dintre programele comunitare, instituționale și de grup în cazul intervențiilor în asistenta copiilor cu CES; - să aplice tehnici de diagnostic a diferitor tulburări în cazul copiilor cu CES; - să respecte diferențele de vârstă, gen, religie, cultură, orientare sexuală în investigația copiilor cu CES; - să comunice suportiv cu membrii echipei multidisciplinare și să-și valorifice propriul potențial; - să se angajeze în analiza critică a politicilor publice de promovare a sănătății mintale și a reducerii riscului de îmbolnăviri.

Competențe prealabile/ pre-rechizite:

Pentru a studia acest curs studenții trebuie să posede competențe de individualizare a clientului, ținând cont de vârsta lui, competențe de diagnosticare a particularităților individual- tipologice a clientului.

Unități de învățare:

Metodele de investigație ale copiilor cu CES. Evaluare complexă a cazului. Intirzierile și tulburările de dezvoltare. Tulburările diagnosticate de regulă pentru prima dată în perioada de sugar, în copilărie sau adolescență (Retardarea mentală și intelectul de limită; Tulburările de comunicare și de învățare; Tulburarea autistă; Tulburările de deficit de atenție și de comportament disruptiv; Ticurile.) Tulburările de comunicare și de învățare. Anxietatea generalizată și atacul de panică. Tulburări anxios-fobice. Tulburări obsesiv-compulsive. Psihoeducația în cazul tulburărilor de dezvoltare. Program de intervenție personalizat în cazul copiilor cu CES. Reevaluarea efectelor intervenției psihologice în cazul copiilor cu CES.

Strategii didactice: expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, activități de grup, sinteza cunoștințelor, jocul de rol, investigații experimentale în teren (SP, CCSM), evaluare prin prezentări orale, scrise și în format electronic, portofoliu cu fișele pacienților.

Bibliografie:

1. Educație incluzivă. Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, Chișinău, 2013.
2. MANEA, L., Dizabilitatea ca factor de risc privind accesul la serviciile de educație, în: Calitatea vieții, nr. 1-2, 2006, p. 41-50.
3. MOLDOVAN, O., Bălaș-Timar, D., Psihopedagogia copiilor cu handicap de vedere, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2006.
4. PREDA, M., Riscuri și inechități sociale în România, Polirom, Iași, 2009.
5. WATSON, S., Barriers to inclusive education in Ireland: the case for pupils with a diagnosis of intellectual and/or pervasive developmental disabilities, în: British Journal of Learning Disabilities, nr.37, 2009, p. 277-284
6. BRICEAG, Silvia. Psihopatologia : Curs universitar / Silvia Briceag ; Univ. de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de psihologie. – Bălți : [S.n.], 2015. – 267 p;
<http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/1336/1/curs.pdf>

**Fișa unității de curs/modulului
TEHNOLOGII DIDACTICE INCLUZIVE**

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.01.O.106
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 6 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul 1
Titular unității de curs: Maria PERETEATCU, conf. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Scopul unității de curs vizează consolidarea și dezvoltarea competențelor personalului din învățământul general privind proiectarea și organizarea procesului educațional prin adecvarea tehnologiilor didactice la necesitățile copilului. Cursul va pune în evidență metodele utilizate în procesul educațional în general, și, în particular, cele selectate pentru asistența individualizată a copiilor cu CES, trebuie să aibă un caracter funcțional, să se bazeze pe buna cunoaștere a particularităților de dezvoltare a copilului, să fie orientate spre asigurarea progresului în dezvoltarea acestuia.
Competențe dezvoltate: CP1.2. Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive. CP2.3. Rezolvarea problemelor cu referire la organizarea procesului de evaluare a copilului CP3.3. Rezolvarea problemelor cu referire la acordarea suportului educațional la nivelul școlii; CP4.2. Explicarea esenței și modalităților de proiectare, elaborare a adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive. CP6.4. Fundamentarea deciziilor cu referire la dezvoltarea parteneriatului educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.
Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: <ul style="list-style-type: none">
- să definească conceptele, teoriile, metodele și principiile specifice adaptărilor curriculare și de mediu educațional;
- să identifice strategiile didactice eficiente în asistența educațională a copiilor cu CES;
- să adapteze mediul educațional, curriculumul și materialele didactice la necesitățile de învățare a copiilor cu CES;
- să exerseze metode didactice stimulative pentru educația diferențiată și personalizată;
- să realizeze activități de lucru în grup în clasa incluzivă;
- să creeze situații educative care să faciliteze exersarea stilului propriu de învățare.
Competențe prealabile/ pre-rechizite: Studentii trebuie să posede competențe de studiere critică a documentelor curriculare, analiză și discutare a realizărilor și tendințelor din învățământul contemporan; utilizare a unei varietăți de metode, procedee și tehnici de predare-învățare-evaluare.
Unități de învățare: Tehnologiile didactice incluzive: aspecte conceptuale. Diferențierea și individualizarea instruirii.

Valorificarea teoriei inteligențelor multiple. Stilurile de învățare. Învățarea interactivă. Învățarea prin cooperare. Strategii de suport individualizat pentru diferite categorii de CES. Elaborarea și adaptarea materialelor didactice.

Strategii didactice: prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălăriile gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseul, jurnal dublu, eseu de 5 minute, scrierea reflexivă, 3-2-1 etc.), teste, referate, lucrări individuale, eseuri, studii de caz, probe scrise, orale și combinate.

Bibliografie

Obligatorie

1. CHICU, V., GALBEN, S., COJOCARU, V., IVANOVA, L. Educație Incluzivă. Repere metodologice. Asociația Motivație și Centrul de zi Speranța. Chișinău: Casa Editorial-Poligrafică Bons-Offices, 2006.
2. Ghid pentru cadre didactice de sprijin (CDS), MEcC, UNICEF, RENINCO, Editura Vanemonde, 2005.
3. PERETEATCU, M., ZORILLO, L., Educația incluzivă în școală, Chișinău: Institutul de formare continuă, 2011, 202 p.
4. PERETEATCU, M., STUPACENCO, L. Educația incluzivă. Bălți: S.R. L. Tipografia din Bălți, 2006, 207 p.
5. SOLOVEI, R. Educația incluzivă: Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, Chișinău, 2013.

Suplimentară:

1. BURLEA, G. Tulburările limbajului scris-citit. București: Polirom, 2007
2. CHICU, V., COJOCARU, V., GALBEN, S. etc. Educație incluzivă. Ghid metodologic, Chișinău, 2006
3. Indexul incluziunii școlare (traducere M. Pantea), Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE), 2003, <http://www.eenet.org.uk/resources/docs/Index%20Romanian.pdf>.
4. MARA, D., Strategii didactice în educația incluzivă. București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2009.
5. Parteneriat școală-familie-comunitate. Ghid pentru cadrele didactice. Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2007.
6. Strategii de consolidare a cooperării școală-familie-comunitate, Editura Sfântul Ierarh Nicolae 2014, Ghid metodic pentru formatori, prof. BĂRBULESCU Anca Gabriela prof. ROTARU, Maria-Cristina
7. VRĂȘMAȘ, T., VRĂȘMAȘ, E., STANCIU, M. ș.a. Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale. Aspirații și realități. București, Editura VANEMONDE, 2010.

**Fișa unității de curs/modulului
NOI TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE ÎN DOMENIU**

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.01.O.107
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/Catedra responsabilă: Facultatea de Științe reale, Economice și ale Mediului. Catedra de matematică și informatică
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul I
Titular de curs: Valeriu CABAC, dr. în șt. fizico-matematice, profesor universitar
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Fenomenul globalizării, crearea pieței internaționale a forței de muncă, a condus la o dezvoltare furtunoasă a tehnologiei informației și a comunicațiilor și la implementarea ei în diverse domenii: educație, formare, management, cercetare, servicii, producere. Disciplina „Noile tehnologii informaționale în domeniu” are drept scop inițierea studenților în problematica utilizării complexe a tehnologiilor informaționale în domeniul profesional în care ei se specializează, formarea și dezvoltarea abilităților de utilizare a calculatorului, rețelelor și tehnologiilor informaționale în activitatea profesională.</p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.3. Formularea argumentelor în susținerea dezvoltării educației incluzive. CP2.2. Explicarea și interpretarea   Reperelor metodologice a procesului de evaluare a dezvoltării copilului la nivelul instituției școlare. CP3.3. Rezolvarea problemelor cu referire la acordarea suportului educațional la nivelul școlii. CP4.3. metodologiei privind promovarea adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale. CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive. CP6.5. Elaborarea de proiecte și programe de parteneriat educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.</p>
<p>Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să identifice etapa/nivelul de informatizare a instituției dirijate/instituției unde este angajat și să elaboreze/să participe la elaborarea planurilor strategice de informatizare a instituției/de implementare a tehnologiei informației și a comunicațiilor în activitatea profesională. - Să aprecieze adecvat calitatea aplicațiilor (situri, bloguri cu tematică în domeniu) utilizate/ create și a resurselor didactice digitale (prezentări electronice, fragmente video, infografică etc.) existente/elaborate. - Să adapteze sistemul de operare și aplicațiile standard la necesitățile persoanelor cu cerințe educaționale speciale (deficiențe de auz, deficiențe de vâz). - Să utilizeze produsele companiei Google pentru rezolvarea problemelor profesionale, folosind un singur cont: Google Chrome, Google Cărți, Google Academic, Gmail, Google Drive, Google Docs, Google Calendar, Google Traducere, Google+, Blogger. - Să elaboreze resurse digitale didactice sau informaționale (prezentări electronice, utilizând aplicațiile PowerPoint sau Prezi; fragmente video, utilizând aplicația Movie Maker). - Să elaboreze și să utilizeze masa de lucru virtuală în activitatea profesională.

Competențe prealabile/ pre-rechizite:

I n f o r m a t i c a   a p l i c a t   /   T e h n o l o g Noțiuni de bază rîm informatică și TIC. Competențe de bază în utilizarea calculatorului și a aplicațiilor standard.
Discipline didactice/metodice: Procesul de instruire. Mijloace de învățământ.

Unități de învățare:

Rețeaua Internet. Spațiul informațional al unității școlare. Produsele companiei Google
Produsele companiei Google. Resurse digitale. Masa de lucru virtuală. TIC pentru elevi cu CES. TIC pentru elevi cu CES.

Strategii didactice: prelegerea - discuție, seminarul, explicația, modelarea didactică, studiul de caz, metoda Mozaic, studiul documentelor curriculare și al bibliografiei, prezentări în Power Point; înregistrări educative video și audio, consultații, aplicații practice la fiecare temă de prelegere și seminar, diverse forme de lucru: frontal, în grup, în perechi, individual, prezentări orale și în format electronic, rezumatul, comentariul, autoevaluarea, portofoliu electronic etc.

Bibliografie**Obligatorie:**

1. Neicu, C. TIC în educație. Modulul 5. București: MECTS, 2011. 105 p.
3. Курс «Информационно-образовательная среда (ИОС) основной школы». http://www.lyceum88.ru/IOS_M1_Cont_1_2_01.pdf (vizitat 1.09.2016).
4. Дмитриев Д. А. Использование информационных технологий в управлении образовательным учреждением. În: Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: Педагогика, психология, № 4, 2011.
5. Гордиенко Л. Л.; Кудинова Г. И. Информационные технологии как управленческий ресурс в деятельности руководителя дошкольного образовательного учреждения. În: Концепт, № 57, 2015.
6. Cabac, V. Strategii de implementare a e-learningului în învățământul superior: experiența universităților din Republica Moldova. În: CRUNT 2014: Bunele practici de instruire E-Learning/Online: Culegere de articole, 24-27 septembrie/UTM/ Chișinău: S. n. , 2014 (Tipogr. „Bons Office”). 297 p. p.p. 46-52.
7. Кабак, В. И. Уровни информатизации учебного процесса с использованием сервисов и инструментов Веб 2.0. În: Электронное обучение в ВУЗЕ и в школе / Материалы сетевой международной научно-практической конференции. СПб.: Астерион, 2015. p.p. 131-133.

Suplimentară:

1. ДМИТРИЕВ, Д. А. Использование информационных технологий в управлении образовательным учреждением. În: Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: Педагогика, психология, № 4, 2011.
2. ГОРДИЕНКО, Л. Л.; КУДИНОВА, Г. И. Информационные технологии как управленческий ресурс в деятельности руководителя дошкольного образовательного учреждения. În: Концепт, № 57, 2015.

**Fișa unității de curs/modulului
MANAGEMENTUL COMUNICĂRII**

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: F.02.O.008
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea și catedra responsabilă: Facultatea de Științe ale educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 4 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul II
Titular unității de curs: Maria PERETEATCU, conf. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Disciplina de studiu „Managementul comunicării” se înscrie în contextul preocupării instituțiilor superioare de învățământ din Republica Moldova pentru îmbunătățirea indicilor calității pregătirii viitorilor specialiști în corespundere cu standardul profesional european și adaptării la cerințele pieței muncii. Scopul Cursului ”Managementul comunicării” vizează îmbunătățirea competențelor specifice de comunicare ale personalului din învățământul preuniversitar în vederea creșterii calității procesului educativ.
Competențe dezvoltate: CP1.3. Formularea argumentelor în susținerea dezvoltării educației incluzive. CP2.4. Promovarea normelor deontologice și a atitudinilor corecte în procesul de evaluare a dezvoltării copilului. CP3.3. Rezolvarea problemelor cu referire la acordarea suportului educațional la nivelul școlii. CP4.3. Aplicarea metodologiei privind promovarea adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale. CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive. CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.
Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: <ul style="list-style-type: none">
- să rezume viziunii de ansamblu asupra celor mai importante concepte, principii, definiții privind procesul de comunicare managerială;
- să realizeze mesaje de comunicare verbală, nonverbală și paraverbală în spațiul de interacțiune cu principalii actori ai procesului educațional – elevi, cadre didactice, manageri și părinți;
- să respecte etica profesională în comunicarea managerială și în cadrul propriei strategii de muncă;
- să relaționeze eficient în comunicarea organizațională;
- să dezvolte cariera profesională și autocontrolul formării profesionale.
Competențe prealabile/ pre-rechizite: Pentru realizarea eficientă a finalităților unității de curs, studenții trebuie să posede competențe de studiere critică a documentelor curriculare, analiză și discutare a realizărilor și tendințelor din învățământul contemporan; cunoaștere a standardelor profesionale ale cadrelor didactice; Pentru a se înscrie la cursul „Managementul comunicării” studentul trebuie să posede cunoștințe dobândite în cadrul cursurilor Psihologia. Practica de inițiere, Pedagogia. Practica de inițiere, Didactica

generală, Managementul educațional. Managementul culturii organizaționale / Managementul organizației școlare., Managementul resurselor umane.

Unități de învățare:

Managementul comunicării – obiect și importanță. Stiluri și strategii de comunicare. Tipuri de comunicare. Managementul conflictelor. Managementul comunicării cu persoanele dificile. Intonația. Interpretarea semnalelor limbajului corpului. Ținuta. Ritmul și modulația vorbirii. Mimica. Mimica și fisonomia. Gestica. Limbajul mânilor. Limbajul corpului la discursuri și prelegeri. Limbajul corpului în viața cotidiană și diverse situații sociale și în cadrul interviului de angajare. Limbajul corpului în relațiile cu subordonații.

Strategii didactice: prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălăriile gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseul, jurnal dublu, eseu de 5 minute, scrierea reflexivă, teste, referate, lucrări individuale, eseuri, probe scrise, orale și combinate.

Strategii de evaluare:

Bibliografie

Obligatorie:

1. BIRKENBIHL, V., F. Semnalele corpului. Cum să înțelegem limbajul corporal, Gemma Pres, Buc., 1999
2. CÂNDEA, R., M., CÂNDEA, D., Comunicarea managerială aplicată. Editura Expert 1998.
3. CHELCEA, S., (coordonator), Comunicarea nonverbală în spațiul public, Buc., Editura Tritonic, București, 2004
4. CHELCEA, S., Comunicarea nonverbală: gesturile și postura. Editura comunicare.ro., 2005.
5. PERETEATCU, M. dimensiunea teoretico-aplicativă a învățării prin cooperare la treapta în învățământului superior. În: Materialele conferinței științifice internaționale din 30-31 octombrie. Bălți, 2014. pag. 214-221.

Suplimentară:

1. BIRKENBIHL, V., F. Antrenamentul comunicării sau arta de a ne înțelege. București: Ed. Gemma Pres, 2000. 285 p.
2. BORG, J., Limbajul trupului, All Educational, Buc., 2010
3. CABANA, Guy, Atenție, gesturile vă trădează!, Humanitas, Buc., 2008
4. COLLETT, P., Cartea gesturilor. Cum putem citi gândurile oamenilor din acțiunile lor, Editura Trei, Buc., 2005
5. MILTON C. Comunicarea prin gesturi și atitudini. Polirom, Iași, 2005
6. OLIVESI, S. Comunicarea managerială. Editura Tritonic, București, 2005.
7. PÂNIȘOARĂ, I.-O. Comunicarea eficientă. Iași: Polirom, 2004. 344 p.

Fișa unității de curs/modulului
DEZVOLTAREA ȘCOLII INCLUZIVE

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.02.O.109
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 6 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul II
Titular unității de curs: Maria PERETEATCU, conf. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Obiectivul principal al studierii unității de curs „Dezvoltarea școlii incluzive” este perfecționarea și actualizarea cunoștințelor/ competențelor personalului din învățământul general în domeniul managementului și aplicării dimensiunilor acestuia în procesul de edificare a școlilor incluzive. cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a noțiunile fundamentale ale educației incluzive. Cursul nominalizat reprezintă un element structural al blocului de discipline de specialitate care asigură dimensiunea psihopedagogică a formării specialistului.
Competențe dezvoltate: CP1.2. Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive. CP2.3. Rezolvarea problemelor cu referire la organizarea procesului de evaluare a copilului CP3.3. Rezolvarea problemelor cu referire la acordarea suportului educațional la nivelul școlii; CP4.2. Explicarea esenței și modalităților de proiectare, elaborare a adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive. CP6.4. Fundamentarea deciziilor cu referire la dezvoltarea parteneriatului educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.
Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: <ul style="list-style-type: none">
- să identifice cele mai avansate tehnici și metode de terapie, recuperare și cercetare din domeniul educației incluzive.
- să identifice factorii care contribuie la schimbarea culturii organizaționale și dezvoltarea educației incluzive la nivelul școlii
- să planifice activitățile (subdiviziunilor, personalului) din perspectiva dezvoltării școlii incluzive
- să aplice diferite instrumente în procesele instituționale de implementare a educației incluzive.
- să evalueze necesitățile și să planifice activități de formare continue în domeniul educației incluzive
- să promoveze în mediul școlar valorile asociate educației incluzive.
Competențe prealabile/ pre-rechizite: Studentii trebuie să posede competențe de studiere critică a documentelor curriculare, analiză și discutare a realizărilor și tendințelor din învățământul contemporan; cunoaștere a standardelor profesionale ale cadrelor didactice; explicare și interpretare a ideilor, proceselor precum și conținuturilor teoretice și practice specifice pedagogiei, psihologie și didacticii generale;

proiectare, promovare și evaluare a activităților didactice; utilizare a unei varietăți de metode, procedee și tehnici de predare-învățare-evaluare.

Unități de învățare:

Dimensiunile și indicatorii incluziunii. Roluri și responsabilități în contextul educației incluzive . Regulamentul privind organizarea educației incluzive în instituțiile de învățământ general. Organizarea procesului educațional din perspectiva educației incluzive. Asistența metodologică în contextul educației incluzive. Planificarea dezvoltării educației incluzive la nivel rațional . Colaborarea cu părinții și comunitatea în școala incluzivă .

Strategii didactice: prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălăriile gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseul, jurnal dublu, eseu de 5 minute, scrierea reflexivă, 3-2-1 etc.), teste, referate, lucrări individuale, eseuri, probe scrise, orale și combinate.

Bibliografie

Obligatorie:

1. BUCUN, N., BOLBOCEANU, A., BULAT, G. et al. Educație incluzivă. Curriculum de formare continuă. Institutul de Științe ale Educației, Lumos Moldova. Chișinău: Multi Art, 2014.
2. CARA, A. Implementarea educației incluzive în Republica Moldova. Studiu de politici publice, IPP. Chișinău: Lexon-Prim, 2014.
3. CHICU, V., COJOCARU, V., GALBEN, S., IVANOVA, L. Educația incluzivă. Repere metodologice. Chișinău: Bons Offices, 2006.
4. Educația incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil: Vol. I, II, III, coord.: Domnica Gînu; – Chișinău: Lyceum, 2016
5. SOLOVEI, R. Aspecte ale managementului școlii incluzive. Management Educațional. Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2013.

Suplimentară:

1. BULAT, G., GÎNU, D., RUSU, N. Evaluarea dezvoltării copilului. Ghid metodologic. Chișinău: Bons Offices, 2015.
2. GHERGUȚ, A. Management general și strategic în educație. Ghid practic. Iași: Polirom, 2007.
3. GUȚU, V., DARII, L. Managementul schimbării/ inovațiilor în învățământ. Management Educațional. Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2013
4. PERETEATCU, M., ZORILO, L., Educația incluzivă în școală, Chișinău: Institutul de formare continuă, 2011, 202 p.
5. SOLOVEI, R. Educație incluzivă. Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, Chișinău: KEYSTONE Moldova, 2013
6. VELEA, S. Școala prietenoasă copilului. Raport de evaluare externă a Inițiativei „Școala prietenoasă copilului” (2007-2011). Republica Moldova. Chișinău, 2012

**Fișa unității de curs/modulului
MODELE ȘI TIPURI DE ȘCOLI INCLUZIVE**

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.02.A.110
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 6 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul II
Titular unității de curs: conf. univ., dr., Maria PERETEATCU
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Obiectivul principal al studierii unității de curs „Modele și tipuri de școli incluzive” este perfecționarea și actualizarea cunoștințelor/ competențelor personalului din învățământul general în domeniul educației incluzive, și anume familiarizarea studenților cu modele generale de educație incluzivă pe plan mondial.
Competențe dezvoltate: CP1.2. Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive. CP2.3. Rezolvarea problemelor cu referire la organizarea procesului de evaluare a copilului CP3.3. Rezolvarea problemelor cu referire la acordarea suportului educațional la nivelul școlii; CP4.2. Explicarea esenței și modalităților de proiectare, elaborare a adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive. CP6.4. Fundamentarea deciziilor cu referire la dezvoltarea parteneriatului educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.
Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: <ul style="list-style-type: none">
- să înțeleagă și să explice principalele teorii, concepții, principii și metode din domeniul educației incluzive la nivel mondial
- să aplice în practica instituțională cunoștințele funcționale legate de tipuri de servicii, tipuri de centre și de importanța sensibilizării populației vizavi de persoanele cu CES
- să optimizeze domeniul educației incluzive la nivel local valorificând experiențe mondiale
- să identifice aspectele caracteristice în pregătirea cadrelor didactice și a specialiștilor pentru educație incluzivă în diverse țări
- să evalueze necesitățile și să planifice activități de formare continuă în domeniul educației incluzive valorificând experiențe europene
- să promoveze în mediul școlar valorile asociate educației incluzive.
Competențe prealabile/ pre-rechizite: Studenții trebuie să posede competențe de studiere critică a documentelor curriculare, analiză și discutare a realizărilor și tendințelor din învățământul contemporan; cunoaștere a standardelor profesionale ale cadrelor didactice; explicare și interpretare a ideilor, proceselor precum și conținuturilor teoretice și practice specifice pedagogiei, psihologie și didacticii generale, proiectare, promovare și evaluare a activităților didactice, utilizare a unei varietăți de metode, procedee și tehnici de predare-învățare-evaluare.

Unități de învățare:

Caracteristici ale învățământului special și integrat în secolul XX. Repere istorice și actualitate în învățământul special și educația incluzivă în țările europene de vest ca: Germania, Spania, Italia, Suedia. Evoluția învățământului special și tendința spre educația incluzivă în țările Europei de Est ca: Rusia, România și Moldova. Învățământul special și integrat în Statele Unite ale Americii și Canada. Modele generale de educație integrată pe plan mondial.

Strategii didactice: prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălrările gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseul, jurnal dublu, eseu de 5 minute, scrierea reflexivă, 3-2-1 etc.), teste, referate, lucrări individuale, eseuri, probe scrise, orale și combinate.

Bibliografie**Obligatorie :**

1. BUCUN, N., BOLBOCEANU, A., BULAT, G. et al. *E d u c a i e*. *Cuiriulurh de formare continuă*. Institutul de Științe ale Educației, Lumos Moldova. Chișinău: Multi Art, 2014.
2. CARA, A. *I m p l e m e n t a r e a e d u c a i e i*. *Studiul de politici publice, în IPP*. Chișinău: Lexon-Prim, 2014.
3. PERETEATCU, M., ZORILLO, L., *M o d e l e i t i p u* Chișinău: Institutul de formare continuă, 2011, 137 p.
4. VRASMAȘ, T. *Î n v m â n t u l i n*, Editura Aramis, București, 2001 *i n c l*
5. VRASMAȘ, T. *c o a l a p i e n e t r u*, Editura Miniped, București, 2004
6. ГРОЗНАЯ, Н. « 2004.
7. SOLOVEI, R. *A s p e c t e a l e m a n a g e*. *Management Educațional. Ghid i metodologic*. Chișinău: CEP USM, 2013.

Suplimentară:

2. GHERGUȚ, A. *M a n a g e m e n t g e n e r a l*. Ghid practic. Iași Polrom, 2007. *î*
3. GHERGUȚ, A., *P s i h o p e d a g o g i a p e r s o*, Editura Polrom, Iași, 2001. *e*
4. GUȚU, V., CHICU, V. *M a n a g e m e n t u l s e c d h u i c n a b* Chișinău: CEP USM, 2005.
5. GUȚU, V., DARII, L. *M a n a g e m e n t u l s c h i m b r i i*. *Management Educațional. Ghid metodologic*. Chișinău: CEP USM, 2013
6. IOSIFESCU, Ș. ș.a. *M a n u a l d e m a n a g e m e n t e d u c a i o l a r a*. București: Pro Gnosis, 2000.
7. PERETEATCU, M. (coautor). *E d u c a i e*. Chi: *Lumos*, 2011, 103 p.
8. SOLOVEI, R. *E d u c a i e*. Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, Chișinău: KEYSTONE Moldova, 2013
9. VELEA, S. *c o a l a p r i e t e* *Raport de evaluare externă a Inițiativei „Școala prietenoasă copilului”* (2007-2011). Republica Moldova. Chișinău, 2012

Fișa unității de curs/modulului
PARTENERIATUL EDUCAȚIONAL

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.02.A.111
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă la unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul II
Titularul unității de curs: Ludmila COTOS, lect. univ., dr.
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: <i>P a r t e n e r i a t</i> face parte din blocul de discipline, care asigură pregătirea viitorilor specialiști. Argumentele în favoarea cursului sunt acelea, că cu cât se complică viața socială și provocările lumii moderne formulează întrebări și cer răspunsuri la care nu ne-am gândit acum 20-30 de ani, devine tot mai clar, că este nevoie de un parteneriat educațional în favoarea și pentru asigurarea viitorului lumii, pentru creșterea mai adecvată a copiilor.   Pentru a studia unitatea de curs „Parteneriatul educațional” studentul trebuie să posede cunoștințe dobândite în cadrul unităților de curs <i>P e d a g o g i e</i>, <i>P s i h o l o g i e</i>, <i>P e d a g</i></p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.2 Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive. CP2.1 Cunoașterea și înțelegerea și principalelor abordări privind domeniilor de dezvoltare a copilului. CP3.3 Problemelor cu referire la acordarea suportului educațional la nivelul școlii. CP4.5 Cercetarea problematicii adaptărilor curriculare la necesitățile de învățare a elevilor cu cerințe educaționale speciale. CP5.1 Cunoașterea tehnologiilor didactice pentru asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale CP6.5 Elaborarea de proiecte și programe de parteneriat educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.</p>
<p>Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: - să definească conceptele de bază ale unității de curs <i>P a r t e n e r i a t u l e d u</i>   - să identifice cunoștințele generale de bază necesare unității de curs (cadru didactic, cadru de sprijin, agent educațional, psiholog, consilier psihopedagog, asistent social).   - să compare raportul dintre instruire – educare – acțiune practică prin analiza transdisciplinară a diverselor concepte, modele teoretice, idei examinate în cadrul unității de curs <i>P a r t e n e r i a t u l e d u c a i o</i>   - să aprecieze importanța socială și educațională a unității de curs „Parteneriatul educațional”;   - să propună activități științifico-metodice în legătură cu unitatea de curs;   - să argumenteze relația parteneriatului educațional cu celelalte științe ale educației.</p>
<p>Competențe prealabile/ pre-rechizite: - Delimitarea și utilizarea conștientă a conceptelor pedagogiei generale: proces educațional, parteneriat educațional, comunicarea, cooperarea, colaborarea, forme de organizare a procesului de învățământ, metode didactice, evaluarea în învățământ, finalitățile educaționale;   - Posedarea deprinderilor de lucru cu MS OFFICE: elaborare de documente WORD, PPT etc.</p>
<p>Unități de învățare: Familia în fața secolului XXI. Coordonatele și nevoile/cerințele ei contemporane. Domenii și forme de sprijinire a familiei. Sprijinirea dezvoltării copilului în familie și în societate. Consilierea și educația părinților ca forme de sprijin socio-educativ pentru familie. Educația părinților. Tipuri de dominare parentală. Stiluri educative în familie. Familia disfuncțională. Modalități practice și structuri de sprijinire</p>

a familiei bazate pe școală și comunitate. Parteneriat. Relația familie – școală. Parteneriat. Relația familie - comunitate; școală-comunitate. Parteneriat: familie - școală – comunitate.

Strategii didactice: dezbateră, prelegerea interactivă, studiu de caz, mozaicul problematizărea, brainstorming, prezentărea POWER POINT, jocul didactic, testul, referatul, esul, probe orale, probe scrise.

Bibliografia:

Obligatorie:

1. BĂRAN-PESCARU, A. *Familia azi. O per.* București: Aramis Print, 2004. 176 p. ISBN: 973-679-042-8
2. BĂRAN-PESCARU, A. *Parteneriat în educație* București: Editura Aramis Print, 2004.
3. BĂTRÎNU, E. *Educația* București: Politică, 1980e 216 p.
4. BRAGHIȘ, M. *Parteneriatul coal, familie, com metodologic.* Chișinău, 2013.
5. BUNESCU, G., ALECU, G., BADEA, D. *Educația prin ilor* București: Didactică și Pedagogică, 1997.
6. COTOS, L., COJOCARU V. *Formarea și dezvoltarea cultu* Bălți: Indigo Color, 2018
7. VRASMAS, E. *Consilierea și* București: Aramis Print, 2002 *rin ilor.*
8. VRASMAS, E. *Intervenția socio-educăională ca sprijin pentru părinți.* București: Aramis Print, 2008. 256 p.

Suplimentară:

1. CHIRILENCO, S., TĂUTU, A., CUTASEVICI, A. *Educație familie informare / pregătire a pvrin* Ghidul pe Chișinău, 2008 *fi u*
2. CIOFU, Carmen. *Interac i-copii.* București, 1998. 224 p. ISBN: 973-98176-9-7
3. CUZNEȚOV, L. *Tratat de educație pent* Chișinău: CEP USM, i2008. 624 p. ISBN: 978-9975-70-717-6
4. OȚETEA, Răzvan-Alexandru. *Familia – ca mediu socializator și colaborării dintre coa* Bacău: Grăfit, 2007. *milie în pe*
5. SIMON, Anne-Marie. *Consiliere parentală.* București, c Polrom, 2004.

Fișa unității de curs/modulului
PSIHOCONSELIEREA FAMILIEI ȘI A COPILULUI CU DIZABILITĂȚI

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.02.A.112
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă la unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de psihologie
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul II
Titularul unității de curs: Maria CORCEVOI, lect. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Pentru a studia unitatea de curs „Psihoconsilierea familiilor și a copiilor cu dizabilități” studentul trebuie să posede cunoștințe dobândite în cadrul unităților de curs <i>P s i h o l o g i a g e n e r v î r s t e l o r .</i>
Competențe dezvoltate: CP1.2 Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive. CP2.1 Cunoașterea și înțelegerea și principalelor abordări privind domeniilor de dezvoltare a copilului. CP3.3 problemelor cu referire la acordarea suportului educațional la nivelul școlii. CP4.5 Cercetarea problematicii adaptărilor curriculare la necesitățile de învățare a elevilor cu cerințe educaționale speciale. CP5.1 Cunoașterea tehnologiilor didactice pentru asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale CP6.5 Elaborarea de proiecte și programe de parteneriat educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.
Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: - Să numească caracteristicile și funcționarea sistemului familial; - Să caracterizeze crizele înfruntate de familiile care cresc un copil cu dizabilități; - Să explice nevoile psihice ale membrilor familiei în care crește un copil cu dizabilități; - Să utilizeze diferite strategii la explorarea situației familiei în care crește un copil cu dizabilitate; - Să aplice metode și tehnici experiențiale de consiliere și a orientării cognitiv-comportamentale cu copilul și adolescentul cu dizabilități în cadrul contextului familial.
Unități de învățare: Noțiuni introductive privind contextul familial. Nevoile psihice ale membrilor familiei în care crește un copil cu dizabilități. Introducere în activitatea de consiliere; Repere teoretice generale. Consilierea individuală a copilului și adolescentului cu dizabilități. Metode și tehnici experiențiale de consiliere a copilului și adolescentului cu dizabilități în cadrul contextului familial. Principii fundamentale ale consilierii psihologice de grup a copilului și adolescentului cu dizabilități. Crizele înfruntate de familiile care cresc un copil cu dizabilități. Nevoi ale fraților copiilor cu dizabilități. Intervențiile realizate în cadrul procesului de consiliere. Metode și tehnici utilizate în consilierea de familie în care crește un copil cu dizabilități.
Strategii didactice: expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată Seminar: dezbateri, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, sinteza cunoștințelor, jocul de rol, testul, referatul, eseul, probe orale, probe scrise.
Bibliografia Obligatorie: 1. DAFINOIU, I. <i>Psihoterapii scurte: Strategii, metode, tehnici</i> . Iași: Ed. Polirom, 2005. ISBN 973-681-777-6

2. DAFINOIU, I. *Elemente de psihologie* Ed. Polirom, 2007 ISBN 978-973-46-10843-0
3. DAVID, D. *Psihologie clinică* . Iași sEd. Polirom, 2006. ISBN 973-681-917-5; 978-973-681-917-9
4. CORCEVOI M. Diagnoza și intervenția structurală a familiilor temporar dezintegrate. În: Structura și dinamică personalității umane în epoca globalizării: perspective psiho-sociopedagogice: Materialele conf. șt. Intern. 26 mai., USARB. Bălți: Tipografia din Bălți, 2017. p.75-83 19.
5. BRICEAG S., CORCEVOI M. Impactul tipului de familie asupra percepției ariilor vieții de familie. În: Managementul educațional: realizări și perspective de dezvoltare. Materialele conf. șt.-pr. intern. 27 aprilie 2017. Bălți: Tipografia din Bălți, 2017. p.334-338.

Suplimentară:

6. MITROFAN, I. *Terapii de familie*. Ed: SPER, București, 2001. ISBN 973-85329-3-0
7. MITROFAN, I. *Psihopatologia, psihoterapia și c* București: Ed. S.P.E.R., 2001 p.373 ISBN 973-99221-9-8;
8. NICOLAS, M. P.; SCHWARTZ, R. C. *Terapia de familie*, ediția a VI-a. Ed. Pearson Education, 2004. Ed în lb. română publicată de Asociația de terapie familială, 2005. 549 p. ISBN 973-0-03932-1;

Fișa unității de curs/modulului
EVALUAREA DEZVOLTĂRII COPILULUI

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: S.02.O.113
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul II
Titular unității de curs: PERETEATCU Maria, conf. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Obiectivul principal al studierii unității de curs „Evaluarea dezvoltării copilului” este perfecționarea și actualizarea cunoștințelor/ competențelor studenților în domeniul evaluării dezvoltării copilului cu cerințe educaționale speciale. Cursul nominalizat reprezintă un element structural al blocului de discipline de specialitate care asigură dimensiunea psihopedagogică a formării specialistului.
Competențe dezvoltate: CP1.4. Utilizarea adecvată a dimensiunilor și indicatorilor incluziunii în stabilirea priorităților instituției incluzive. CP2.5. Elaborarea și aplicarea tehnologiilor și probelor de evaluare a dezvoltării copilului. CP3.4. Utilizarea instrumentelor de evaluare a suportului educațional. CP4.4. Fundamentarea deciziilor cu privire la adaptările curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale special. CP5.4. Evaluarea tehnologiilor didactice incluzive din perspectiva eficienței și eficacității demersului educațional. CP6.4. Fundamentarea deciziilor cu referire la dezvoltarea parteneriatului educațional. CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate. CT3. Autocontrolul formării profesionale.
Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: <ul style="list-style-type: none">
- să înțeleagă și să explice principalele teorii, concepții, principii și metode din domeniul evaluării dezvoltării copilului;
- să planifice și să realizeze evaluarea inițială a dezvoltării copilului;
- să aplice în practica instituțională instrumentele de evaluare și să valorifice rezultatele evaluării;
- să aplice reperatele metodologice și modelele operaționale privind organizarea procesului de evaluare la nivelul instituției școlare;
- să manifeste atitudini pozitive și gândire critică față de structurile, procesele și valorile sistemului educațional aplicate în dezvoltarea și susținerea practicilor incluzive în școli;
- să promoveze în mediul școlar valorile asociate educației incluzive;
- să promoveze a normele deontologice și atitudinile corecte în procesul de evaluare.
Competențe prealabile/ pre-rechizite: Studenții trebuie să posede competențe de studiere critică a documentelor curriculare, analiză și discutare a realizărilor și tendințelor din învățământul contemporan; cunoaștere a standardelor profesionale ale cadrelor didactice; explicare și interpretare a ideilor, proceselor precum și

conținuturilor teoretice și practice specifice pedagogiei, psihologie și didacticii generale; proiectare, promovare și evaluare a activităților didactice; utilizare a unei varietăți de metode, procedee și tehnici de predare-învățare-evaluare.

Unități de învățare:

Evaluarea dezvoltării copilului: abordări conceptuale. Domenii de dezvoltare a copilului. Tipuri de evaluare. Evaluări pe domenii de dezvoltare. Asigurarea eficienței evaluării. Organizarea procesului de evaluare a dezvoltării copilului. Proiectarea și realizarea evaluării. Tehnologii de evaluare a dezvoltării copilului.

Aplicarea metodelor de evaluare a copiilor: particularități și exigențe. Probe de evaluare a dezvoltării copilului.

Strategii didactice: prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălăriile gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseul, jurnal dublu, eseu de 5 minute, scrierea reflexivă, 3-2-1 etc.), teste, referate, lucrări individuale, probe scrise, orale și combinate.

Bibliografie

Obligatorie:

1. BIRCH,A. Psihologia dezvoltării. București: Editura Tehnică, 2000
2. BOICI,G. (coord.) Evaluarea copiilor cu cerințe educative speciale în perspectiva integrării, Ed. Timpul, Reșița 1998.
4. BUCUN,N., Bolboceanu A., Bulat G. et al. Educație incluzivă. Curriculum de formare continuă. Institutul de Științe ale Educației, Lumos Moldova. Chișinău: Multi Art, 2014.
5. BULAT, G., GINU, D., RUSU, N. Evaluarea dezvoltării copilului. Ghid metodologic. Chișinău: Bons Offices, 2015.
6. BULAT, G., RUSU,N. Suportul educațional. Asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale. Ghid metodologic. Chișinău: Bons Offices, 2015.
7. Educația incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil: Vol. II, coord.: Domnica Gînu; – Chișinău: Lyceum, 2016
8. PERETEATCU, M. (coautor). *E d u c a i e*. Chi: *Lumds*, 2011, 103 p.

Suplimentară:

1. COJOCARU, V. GH., COJOCARU, V., POSTICA,A. Diagnosticarea pedagogică din perspectiva calității educației. Chișinău: F. E.-P. „Tipografia Centrală”, 2011.
2. GINU, D. et. Copilul cu dizabilități neuromotorii. Ghid pentru specialiști. Chișinău: Valinex, 2010.
3. MANOLESCU, M., Activitatea evaluativă între cognitive și metacogniții. Meteor Press,București,2004
4. MANOLESCU, M., Evaluarea școlară – metode, tehnici, instrumente. Meteor Press,București,2004
5. MANOLESCU, M., Teoria și metodologia evaluării. Ed. Universitară, București,2010
6. RADU, I. D., ULICI, G. Evaluarea și educarea psihomotricității. București: Humanitas, 2000.
7. SOLOVEI, R. Educație incluzivă. Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, Chișinău: KEYSTONE Moldova, 2013

**Fișa unității de curs/modulului
TERAPII SPECIFICE**

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: disciplină facultativă
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul I
Titular unității de curs: Maria PERETEATCU, conf. univ., dr.
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Cursul face parte din pachetul disciplinelor facultative, fiind o disciplină la alegere. Acest curs presupune formarea inițială a viitoarelor cadre didactice pentru realizarea Terapiilor specifice pentru copilul cu dizabilități. În plan informativ studenții se vor familiariza cu diverse terapii specifice, în plan formativ – vor valorifica cunoștințele de specialitate în practică și, totodată, de a le acorda ajutor în instruirea practică, înzestrându-l cu capacitatea de a fi responsabil pentru viitoarea profesie.</p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.5. Managementul schimbării ca rezultat al implementării strategiei de dezvoltare instituțională CP2.4. Formularea judecăților de valoare privitor la gestionarea și dezvoltarea resurselor educaționale CP3.5. Elaborarea / selectarea / ajustarea metodologiei de elaborare și monitorizare a actului decizional la nivel instituțional CP4.3. Aplicarea metodologiei privind promovarea culturii calității educației în instituția de învățământ CP5.5. Elaborarea de proiecte manageriale de dezvoltare a comunicării organizaționale CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției.</p>
<p>Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: - Să argumenteze necesitatea îndeplinirii conștiințioase a funcțiilor, rolurilor și responsabilităților cadrului didactic care realizează terapii specifice; - Să proiecteze, organizeze, evalueze activități educative care vor facilita procesul de identificare a barierelor în învățare și participare cu care se confruntă copiii cu CES; - Să descrie dimensiunile activităților de terapie complexă și integrată utile copiilor cu CES; - Să identifice terapiile complexe orientate la dezvoltarea, compensarea și recuperarea sferelor: afectivă, cognitivă, psihomotoră.</p>
<p>Competențe prealabile/ pre-rechizite: Utilizarea conștientă a conceptelor: deficiențe senzoriale, deficiențe mintale, tulburări de limbaj, deficiențe fizice.</p>
<p>Unități de învățare: Terapie. Terapie complexă și integrată. – ludoterapia. Tehnica oglinzii. Terapie logopedică. Art-terapia. Terapia asistată cu animale. Terapia prin dans. Terapia prin muzică. Hidroterapia (terapia acvatică). Terapia cognitivă. Terapia și educarea psihomotricității. Kinetoterapia. Ergoterapia.</p>
<p>Strategii didactice: prelegerea interactivă, prelegerea cu oponent, studii de caz, dezbateri,</p>

organizatori grafici, acvariul, PRES, cubul, jocul didactic, mozaicul, testul, referatul, portofoliul, jurnal reflexiv, eseul.

Bibliografie

Obligatorie:

1. DANII A., POPOVICI D.V., RACU A. Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă. Chișinău: Univers Pedagogic, 2007.
2. DANII A., RACU A. Educația terapeutică complexă și integrată. Chișinău: Univers Pedagogic, 2006.
3. BĂBAN, A. Consiliere educațională, Ed. Psinet, Cluj-Napoca, 2001
4. MARA, D, Strategii didactice în educația incluzivă, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A. 2009

Opțională:

5. GHERGUȚ, A. (2016), Educație incluzivă și pedagogia diversității, Iași: Polirom, 2016
6. POPOVICI, D.V. (coord.) Psihopedagogia integrată, Chișinău: Tipografia Centrală, 2010
7. POPOVICI, D.V. Orientări teoretice și practice în educația integrată, Arad: Editura Universității „Aurel Vlaicu, 2007”
8. ANCA M. & HĂȚEGAN, C. Terapia limbajului. o abordare interdisciplinară. Cluj – Napoca: presa universitară clujeană, 2008
9. HĂRDĂLĂU, L. Evaluarea auzului fonematic: jocuri și exerciții logopedice. Oradea: Editura Primus, 2014
10. PETERMANN, F., PETERMANN, U. Program terapeutic pentru copiii agresivi, Cluj-Napoca, Editura RTS, 2006
11. PERETEATCU, M., ZORILLO, L., Educația incluzivă în școală, Chișinău, 2011, 202 p.
12. PERETEATCU, M., STUPACENCO, L. Educația incluzivă. Tipografiadin Bălți, 2006, 207p

Fișa unității de curs/ modului
MANAGEMENTUL PROGRAMELOR EDUCAȚIONALE

Codul unității de curs în programul/ modului de studii: Disciplină facultativă
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul II, semestrul III
Titular de curs: Nina SACALIUC, conf. univ., dr.
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Unitatea de curs Managementul programelor educaționale este orientată în direcția pregătirii studenților ciclului doi masterat, formându-le competențe ce dezvăluie programele educaționale trasate în baza principiilor democratice și umaniste. Studiarea disciplinei le va ajuta managerilor să însușească esența programelor educaționale, libertatea de a crea și explora; să utilizeze strategiile inovative, ce promovează învățarea activă și se bazează pe valorile democratice.</p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.1 Definierea și descrierea conceptelor, teoriilor, modelelor cu referire la programele educaționale; CP2.2 Explicarea și identificarea indicilor de bază a instruirii conform programelor educaționale; CP3.1 Cunoașterea și explicarea particularităților conținutului și a metodicii programelor educaționale; CP4.1 Cunoașterea, descrierea și aplicarea principiilor programelor educaționale; CP5.2 Explicarea și argumentarea orientării programelor educaționale; CP6.1 Elaborarea și demonstrarea abilităților de a proiecta procesul educațional conform programelor CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției.</p>
<p>Finalități de studii: La finele studierii unității de curs studenții vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească și să descrie conceptele, teoriile, modelele cu referire la programele educaționale; - Să identifice indicii de bază ai instruirii conform programelor educaționale; - Să cunoască și să explice conținutul și metodică programelor educaționale; - Să descrie aplicarea principiilor programelor educaționale; - Să explice și să argumenteze orientările programelor educaționale; - Să demonstreze abilități de a proiecta procesul educațional conform programelor educaționale.
<p>Competențe prealabile/ pre-rechizite: Pentru a se înscrie la unitatea de curs Managementul programelor educaționale studenții au nevoie de cunoștințe din domeniul bazelor generale ale pedagogiei, pedagogiei preșcolare, psihologiei vârștelor, tehnologiei educaționale moderne. Să dețină competențe/capacități privind studierea surselor bibliografice, să dispună de capacitate de analiză, comparare, generalizare a informației.</p>
<p>Unități de învățare: Aspecte metodologice ale programelor educaționale; Principiile ce stau la baza elaborării programelor educaționale; Componentele conținutului programelor educaționale; Analiza</p>

principalelor documente ce stau la baza programelor educaționale; Caracteristica modelelor de activități, demonstrând valoarea lor formativă.

Strategii didactice: discuția, dezbateră, masa rotundă, conversația individuală și în grup, metoda proiectelor, studiul de caz, jocul de rol, jurnalul reflexiv, discuția panel etc.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6-7 ani. Chișinău, 2008.
2. Curriculum educației copiilor de vârstă timpurie și preșcolară: Chișinău, Lyceum, 2008.
3. Curriculum educației timpurii: Chișinău, 2018.
4. Cojocaru V., Sacaliuc N. Management educațional: Chișinău. Cartea Moldovei, 2013.

Suplimentară:

1. Cum aplicăm teoria în practică. Ghid pentru promovarea principiilor unei pedagogii de calitate. Chișinău, Epigraf, 2013.
2. 1001 idei pentru o educație timpurie de calitate. Ghid pentru educatori, Chișinău, 2010.
3. Oprea, C. Strategii didactice interactive. Editura Didactică și Pedagogică. R.A., 2007.

Fișa unității de curs/modulului
STRATEGII DE COMUNICARE ORGANIZAȚIONALĂ

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: Disciplină facultativă
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul I, semestrul I
Titular unității de curs: Maria PERETEATCU, conf. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Unitatea de curs vizează îmbunătățirea competențelor specifice de comunicare ale personalului din învățământul preuniversitar în vederea creșterii calității procesului educativ. Este o disciplină de formare profesională și reprezintă pregătirea către utilizarea adecvată a limbajului verbal, paraverbal și nonverbal care este cel mai puternic instrument de comunicare al managerului școlar și al cadrului didactic.
Competențe dezvoltate: CP1.3. Implementarea strategiei de dezvoltare instituțională. CP2.3. Rezolvarea problemelor cu referire la gestionarea și dezvoltarea resurselor educaționale. CP3.4. Utilizarea criteriilor și metodelor de evaluare a actului decizional. CP4.5. Managementul promovării culturii calității educației în instituția de învățământ. CP5.4. Formularea judecăților de valoare cu referire la eficiența comunicării organizaționale. CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional. CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă. CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane. CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției.
Finalități de studii: La finalizarea studierii unității decurs studentul va fi capabil: <ul style="list-style-type: none">
- să rezume viziunii de ansamblu asupra celor mai importante concepte, principii, definiții privind procesul de comunicare organizațională;
- să realizeze mesaje de comunicare verbală, nonverbală și paraverbală în spațiul de interacțiune cu principalii actori ai procesului educațional – elevi, cadre didactice, manageri și părinți;
- să identifice sursele de conflict și să rezolve situațiile conflictuale;
- să respecte etica profesională în comunicarea managerială și în cadrul propriei strategii de muncă;
- să relaționeze eficient în comunicarea organizațională;
- să dezvolte cariera profesională și autocontrolul formării profesionale.
Competențe prealabile/ pre-rechizite: Pentru realizarea eficientă a finalităților unității de curs, studenții trebuie să posede competențe de studiere critică a documentelor curriculare, analiză și discutare a realizărilor și tendințelor din învățământul contemporan; cunoaștere a standardelor profesionale ale cadrelor didactice; explicare a și interpretare a ideilor, proceselor precum și conținuturilor teoretice și practice specifice pedagogiei, psihologie și didacticii generale; proiectare, promovare și evaluare a activităților didactice; utilizare a unei varietăți de metode, procedee și tehnici de predare-învățare-evaluare. Pentru a se înscrie la curs, studentul trebuie să posede cunoștințe dobândite în cadrul cursurilor Psihologia. Pedagogia. Managementul educațional. Managementul culturii

organizaționale / Managementul organizației școlare. Managementul resurselor umane.

Unități de învățare:

Direcții și forme de comunicare organizațională. Comunicarea formală și informală. Dimensiunea strategică a comunicării organizaționale: Comunicarea organizată și Organizația comunicantă. Comunicarea internă. Forme de comunicare internă. Comunicare internă și motivare. Comunicarea internă din perspectiva constructivistă. Comunicarea managerială: Comunicarea interpersonală și comunicarea managerială. Relația leadership – comunicare. Comunicare de marketing. Comunicarea și schimbarea.

Strategii didactice: prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălăriile gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseu, jurnal dublu, scrierea reflexivă etc.), teste, referate, lucrări individuale, eseuri, probe scrise, orale și combinate.

Bibliografie

Obligatorie:

1. CÂNDEA, R., M., CÂNDEA, D., Comunicare managerială aplicată. Editura Expert 1998.
2. CHELCEA, S., (coordonator), Comunicare nonverbală în spațiul public, Buc., Editura Tritonic, București, 2004
3. DUMITRU, Ch., Comunicare și învățare. București. EDP, 1998. 256p.
4. GRAUR, E., Tehnici de comunicare. Mediamira, Cluj Napoca, 2001.

Suplimentară:

5. BIRKENBIHL, V., F. Antrenamentul comunicării sau arta de a ne înțelege. București: Ed. Gemma Pres, 2000. 285 p.
6. BORG, J., Limbajul trupului, All Educational, Buc., 2010
7. NAVARO, Joe, Sciarra Poynter, Toni, Mai clar decât cuvintele, Meteor Press, Buc., 2008
8. OLIVESI, Stephane. Comunicarea managerială. Editura Tritonic, București, 2005.
9. Pânișoară, I.-O. Comunicarea eficientă. Iași: Polirom, 2004. 344 p.
9. PERETEATCU Maria, Dimensiunea teoretico-aplicativă a învățării prin cooperare la treapta învățământului superior, p.214- 221 "Perspective și tendințe actuale de dezvoltare a învățământului preșcolar și primar", conferință științifică internațională (2014 ; Bălți). Materialele conferinței științifice internaționale, 30 – 31 oct. 2013 / com. org.: Ciobanu Lora (președinte) [et al.]. – Bălți : S. n., 2014 (Tipografia din Bălți). – 357 p. ISBN 978-9975-132-13-8. 115.

Fișa unității de curs/modulului
MANAGEMENTUL CLASEI INCLUZIVE

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: disciplină facultativă
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul II
Titular unității de curs: Maria PERETEATCU, conf. univ., dr.
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Cursul face parte din pachetul disciplinelor facultative, fiind o disciplină la alegere. Acest curs presupune formarea inițială a viitoarelor cadre didactice pentru îndeplinirea funcției de pedagog-diriginte în clasa incluzivă. În plan informativ studenții se vor familiariza cu specificul activității educative a dirigintelui de clasă, în plan formativ – vor identifica și valorifica conexiuni interdisciplinare pentru crearea unor viziuni de ansamblu, a unor sisteme integre de cunoștințe, capacități, competențe.</p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.5. Managementul schimbării ca rezultat al implementării strategiei de dezvoltare instituțională CP2.4. Formularea judecăților de valoare privitor la gestionarea și dezvoltarea resurselor educaționale CP3.5. Elaborarea / selectarea / ajustarea metodologiei de elaborare și monitorizare a actului decizional la nivel instituțional CP4.3. Aplicarea metodologiei privind promovarea culturii calității educației în instituția de învățământ CP5.5. Elaborarea de proiecte manageriale de dezvoltare a comunicării organizaționale CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției.</p>
<p>Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: - Să argumenteze necesitatea îndeplinirii conștiințioase a funcțiilor, rolurilor și responsabilităților profesionale-diriginte în clasa incluzivă; - Să proiecteze, organizeze, evalueze activități educative care vor facilita procesul de identificare a barierelor în învățare și participare cu care se confruntă copiii cu CES; - Să descrie dimensiunile activității în calitate de diriginte prin raportare la conceptul educației incluzive; - Să identifice situațiile de criză educațională în faza incipientă, ordonându-le și clasificându-le în funcție de specificul acestora.</p>
<p>Competențe prealabile/ pre-rechizite: Utilizarea conștientă a conceptelor: Managementul instituțional; Managementul organizațional; Managementul clasei; Managementul suportului educațional.</p>
<p>Unități de învățare: Managementul clasei incluzive. Profesorul diriginte. Rolurile managerului clasei incluzive. Competențele manageriale în clasa incluzivă. Caracteristici ale clasei incluzive. Relații și interacțiuni în clasa incluzivă. Situații de criză educațională și gestionarea lor. Organizarea activității de dirigință. Acte normative și de dispoziție în activitatea dirigintelui.</p>

Managementul clasei: - managementul conținutului; - managementul problemelor disciplinare; - managementul relațiilor interpersonale. Parteneriat educațional. Activitățile educative.

Strategii didactice: prelegerea interactivă, prelegerea cu oponent, studii de caz, dezbateri, organizatori grafici, acvariul, PRES, cubul, jocul didactic, mozaicul, testul, referatul, portofoliul, jurnal reflexiv, eseul.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Iucu, R., Managementul clasei de elevi, Iași, Editura Polirom, 2006
2. Gherguț Alois - Educație incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom, Iași, 2016
3. Kovacs Maria - "Învățarea într-un mediu incluziv", EDP, București, 2007
4. Bulat G., Rusu N. Suport educațional. Asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale. Ghid metodologic. Chișinău: Bons Offices, 2015
5. Pereteatcu, M., Zorilo, L., Educația incluzivă în școală, Chișinău: Institutul de formare continuă, 2011, 202 p.
6. Solovei R. Aspecte ale managementului școlii incluzive. În: Management Educațional. Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2013.

Opțională:

7. Bulat G., Solovei R., Balan V. Educație incluzivă. Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil, vol.I. Modulul II: Managementul educației incluzive și dezvoltarea școlii incluzive. Chișinău: Lyceum, 2016.
8. Gherguț A., Management general și strategic în educație. Ghid practic. Iași: Polirom, 2007.
9. Gogfrey C., Parteneriat școală-familie-comunitate. Ghid pentru cadrele didactice. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 2007.

Fișa unității de curs/modulului
PROCESE INOVATIVE ÎN MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: Disciplină facultativă
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă: Anul II, semestrul III
Titular unității de curs: Nina SACALIUC, conf. univ., dr.
Descrierea succintă a corelării /integrării cursului cu/în programul de studii Cursul nominalizat “Procese inovative în managementul educațional“ îi orientează pe studenții ciclului doi masterat în direcția cunoașterii, înțelegerii bazelor teoretice ale proceselor inovative în învățământul preșcolar, primar, gimnazial făcându-le analiza asigurării lor metodice, dezvăluind tendințele. Conținutul unității de curs îi mobilizează pe studenți să studieze și să analizeze experiența centrelor și instituțiilor de tip nou, procese inovative în management educațional.
Competențe dezvoltate: CP1.1. Definirea și descrierea conceptelor, teoriilor modelelor ce țin de procesele inovative CP2.2. Explicare și identificarea indicilor de bază ale proceselor inovative în învățământ. CP3.1. Cunoașterea și înțelegerea particularităților conținutului și a metodicii conform proceselor inovative. CP4.5. Managementul promovării culturii calității educației în instituția de învățământ. CP5.4. Explicarea și argumentarea orientării programelor cu referire la procesele inovative în managementul educațional. CP6.3. Identificarea și elaborarea proiectelor didactice conform particularităților, metodicii proceselor inovative. CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției.
Finalități de studii: La finalizarea studierii unității decurs studentul va fi capabil: <ul style="list-style-type: none">
- Să explice conceptele ce țin de procesele inovative în managementul educațional;
- Să identifice indicii de bază ai instruirii tradiționale și instruirii inovative;
- Să delimiteze pozițiile conceptuale, principiile ce stau la baza elaborării programelor alternative; particularitățile conținutului și a metodicii conform proceselor inovative;
- Să elaboreze proiecte didactice conform particularităților metodicii proceselor inovative;
- Să demonstreze abilități de a proiecta procesul educațional conform programelor inovative;
- Să exprime opinii proprii cu referire la necesitatea și utilitatea implementării programelor inovative în unitățile de învățământ din Republica Moldova.
Competențe prealabile/ pre-rechizite: Pentru a se înscrie la unitatea de curs Procese inovative în managementul educațional studenții trebuie: să posede cunoștințe, capacități și atitudini în pedagogie și psihologie, management educațional; să dețină competențe/capacități privind studierea surselor bibliografice; capacități de analiză, comparare, generalizare a informației; să se orienteze în direcțiile de bază ale muncii conform acestor informații; să programeze cale implementării programelor inovative în activitatea unităților de învățământ.

Unități de învățare:

aspecte teoretico-practice ale proceselor inovative; Tehnologia pedagogică a muncii libere, a școlii moderne populare; Programa „Pedagogiei Waldorf”; Pedagogia Mariei Montessori; Programa „Eu sunt om”; Programa Școala Viitorului; Programa „Copil supradotat”.

Strategii didactice: prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălăriile gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseu, jurnal dublu, scrierea reflexivă etc.), teste, referate, lucrări individuale, eseuri, probe scrise, orale și combinate.

Bibliografie**Obligatorie:**

5. Patrașcu D., Ursu A. Managementul educațional preuniversitar. Editura ARC, Chișinău, 1997.
6. Pedagogia Waldorf. Un drum către un învățământ mai uman. Editura Fundația Inteligența, București, 2002
7. Rădulescu M. Pedagogia Freinet. Un demers inovator. Polirom, 1999.
8. Jigău M. Copiii supradotați. București, 1994.
9. Sacaliuc N., Cojocaru V. Fundamente pentru o știință a educației copiilor de vârstă preșcolară. Chișinău, Cartea Moldovei, 2012, p. 49-75.

Suplimentară:

10. Boloboacă A. Alternative educațională Waldorf . Revista Învățământ școlar nr 3-4, 2005, p. 194-197.
11. Bogdan T. Copii capabili de performanțe superioare. București, 1981.
12. Apă vie. Din comoara poporului moldovenesc. Chișinău, 1980.
13. Auraș, păcurăș/Alcătuitor S. Vangheli. Chișinău, 1964.
14. Folclorul copiilor/Red. N. Băieșu. Chișinău, 1989.
15. Crestomație de folclor moldovenesc/ Alc. Botezatu Gr. Chișinău, Lumina, 1989.

Fișa unității de curs/modulului
MANAGEMENTUL INTERDISCIPLINARITĂȚII

Codul unității de curs în programul/ modulului de studii: Disciplină facultativă
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației
Tipul programului: Master de profesionalizare
Facultatea/catedra responsabilă unitatea de curs: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației
Număr de credite ECTS: 5 credite ECTS
Anul și semestrul în care se predă cursul: anul I, semestrul II
Titular de curs: Tatiana GÎNJU, asist. univ., dr.
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: Cursul nominalizat Managementul interdisciplinarității vizează formarea la studenți a unei imagini unitare a realității și a unei gândiri sistematice, critice, creative și integratiste asupra vieții. În același timp, este privită și ca o modalitate de organizare a conținuturilor învățării și ca o conexiune de limbaje explicative menite să spargă granițele dintre discipline. Acest curs presupune din start două puncte de plecare forte: o cultură interdisciplinară bogată a studentului precum și o muncă consecventă și serioasă în echipă. În acest sens abordarea interdisciplinară în proiectarea și realizarea activităților didactice are un rol definitoriu asupra educației studentului. Abordarea interdisciplinară în cadrul procesului de învățământ oferă posibilitatea obținerii unui “bagaj” de cunoștințe minim de bază din toate domeniile cunoașterii. Acest mod de conlucrare între discipline poate face ca studenții să devină conștienți de importanța educației și autoeducației permanente în formarea lor ca specialist profesioniști.</p>
<p>Competențe dezvoltate: CP1.5. Managementul schimbării ca rezultat al implementării strategiei de dezvoltare instituțională CP2.4. Formularea judecăților de valoare privitor la gestionarea și dezvoltarea resurselor educaționale CP3.5. Elaborarea / selectarea / ajustarea metodologiei de elaborare și monitorizare a actului decizional la nivel instituțional CP4.3. Aplicarea metodologiei privind promovarea culturii calității educației în instituția de învățământ CP5.5. Elaborarea de proiecte manageriale de dezvoltare a comunicării organizaționale CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției.</p>
<p>Finalități de studii: La finele studierii cursului studentul va fi capabil: - să aplice modelul proiectării curriculare la nivelul activităților didactice și educative, organizate în cadrul procesului de învățământ; - să elaboreze proiecte educaționale interdisciplinare; să le implementeze în practica educațională și să auto-evalueze eficacitatea lor, iar în caz de nereușită să găsească soluții de redresare a lor; - să identifice avantajele abordării interdisciplinare în cadrul procesului de învățământ; - să exercite interacțiunile permanente între discipline; - să elaboreze proiecte bazate pe instrumente interactive de învățare, concepute să îmbunătățească procesul de predare/învățare.</p>
Competențe prealabile/ pre-rechizite:

Pentru a se înscrie la unitatea de curs studenții trebuie să fie absolvenți al ciclului I, licență, domeniul 14 Științe ale educației sau ai altui domeniu cu condiția absolvirii modulului psihopedagogic. Se solicită deținerea competențelor de proiectare a procesului de învățământ din cadrul instituțiilor, totodată respectând etica profesională în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă prin relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane etc.

Unități de învățare:

Managementul interdisciplinarității - un nou mod de organizare a procesului de învățământ. Strategii inovatoare de organizare a conținuturilor. Scopul abordării interdisciplinare. Tipuri de interdisciplinaritate. Strategii și metode de predare- învățare integrată. Analiza componentelor curriculumului în contextul abordării interdisciplinare. Proiectarea didactică din perspectivă interdisciplinară. Abordarea interdisciplinară prin jocuri didactice.

Strategii didactice: prelegerea - discuție, seminarul, explicația, dezbateră, modelarea didactică, jocul didactic, studiul de caz, metoda Mozaic, studiul documentelor curriculare și al bibliografiei, prezentări în Power Point; înregistrări educative video și audio, consultații; aplicații practice la fiecare temă de prelegere și seminar; diverse forme de lucru: frontal, în grup, în perechi, individual, prezentări orale și în format electronic, prezentarea de carte, rezumatul, comentariul, minieseuri, autoevaluarea, portofoliu, dramatizarea, jocul de rol etc.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bernat S., Chiș V. Cooperare și interdisciplinaritate în învățământul universitar. Cluj: Presa Universitară Clujeană, 2002.
2. Ciolan L. Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar. Iași: Editura Polirom, 2008.
3. Ionescu M., Radu I. Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2000.
4. Flueraș V. Interdisciplinaritatea, multidisciplinaritatea și transdisciplinaritatea în educație. Rev. Învățătorul modern. Chișinău, 2009.
5. Stanciu M. Reforma conținuturilor învățământului. Iași: Editura Polirom, 1999.
6. Văideanu G. Interdisciplinaritate. U.N.E.S.C.O. 1975.
7. Văideanu G. Educația la frontiera dintre milenii. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1988.

Opțională:

1. Bontaș I. Tratat de pedagogie. București: ALL, 2008.
2. Cerghit I. ș.a. Prelegeri pedagogice. Iași: Polirom, 2001.
5. Cojocaru V. M. Teoria și metodologia instruirii. București: Didactică și Pedagogică, 2004.
6. Cucoș C. Pedagogie. Iași: Polirom, 2014. 536 p.
7. Jinga I., Istrati E. Manual de pedagogie. București: ALL, 2008.
8. Marinescu M. Tendințe și orientări în didactica modernă. București: Didactică și Pedagogică, 2009.